Gemeente Midden-Delfland

Anna van Raesfeltstraat 37, Postbus 1, 2636 ZG Schipluiden
T (015) 380 41 11, F (015) 380 99 92
E gemeente@middendelfland.nl, I www.middendelfland.nl

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk 000068911
Uw brief van -
Bijlagen 1

Onderwerp
Prognosebrief Begroting 2023-2026

Datum
28 juni 2022

Geachte mevrouw, meneer,

Met deze prognosebrief geven wij u graag een vooruitblik op de Begroting 2023 en de Meerjarenbegroting 2024-2026 (hierna: Begroting 2023-2026). U ontving hierover de Raadsbrief Jaarplanning 2022 Planning&Control (kenmerk 33694) en de nadere toelichting hierover door de wethouder Financiën tijdens de commissievergadering van 14 juni 2022.
U krijgt met deze prognosebrief een beeld van de financiële ontwikkelingen voor de jaren 2023-2026 vooruitlopend op de behandeling van de Begroting 2023-2026 in de commissie en raad. De formele aanbieding van de Begroting 2023-2026 vindt eind september plaats.
De Prognosebrief Begroting 2023-2026 bestaat uit achtereenvolgens het 'Financieel uitgangspunt en kader voor de Begroting 2023-2026' en het (actuele) 'Financieel perspectief'.

Financieel uitgangspunt en kader Begroting 2023-2026
De jaarschijven 2023-2025 uit de (meerjaren)Begroting 2022-2025 (gecorrigeerd met tussentijdse begrotingswijzigingen) vormen de basis voor de Begroting 2023-2026. Ten opzichte van die stand zijn er besluiten met financiële consequenties die verwerkt moeten worden, alsmede te verwachten exogene (niet-beïnvloedbare) mutaties, bijvoorbeeld structurele doorwerkingen van mutaties uit de jaarrekening 2021.

De tussentijdse begrotingswijzigingen betreffen de afzonderlijke raadsvoorstellen uit 2022 en de periodieke begrotingswijzigingen. Hierop worden de autonome en onafwendbare ontwikkelingen gemuteerd. Met de mutaties aan de inkomstentenkant als gevolg van de effecten van de Meicirculaire gemeentefonds 2022 ontstaat vervolgens een beeld van de budgettaire ruimte. Slechts als daar financiële ruimte voor is, komen wij met voorstellen voor nieuw beleid of echte intensivering van huidig beleid. Die voorstellen verwerken wij nog niet in de conceptbegroting, maar leggen wij in keuzes voor aan u. De structurele invulling van de financiële ruimte leggen wij dus bij de begroting in een apart keuzemenu aan u voor. Besluitvorming hierover kan later plaatsvinden. Dat hoeft immers nog niet bij de vaststelling van de Begroting 2023-2026 plaats te vinden.

Wij streven naar een structureel sluitende begroting. Wij volgen daarbij de lijn van de vorige jaren. Daarin verwachtten wij voor de eerste jaren nog een incidenteel tekort, maar presenteerden wij een structureel sluitende begroting voor in ieder geval het laatste begrotingsjaar.
Bij dit streven naar een structureel sluitende Begroting 2023-2026 hanteren wij de volgende kaders:

a) De Begroting 2023-2026 bevat in beginsel voortzetting van bestaand beleid.
b) De bezuinigingen uit de Begroting 2021-2024 (deels afkomstig uit de Begroting 2020-2023) worden voortgezet in de Begroting 2023-2026.
c) We zien af van het structureel inzetten van de algemene reserve voor een sluitende begroting.
d) De zeven verbetersporen uit de Kadernota 2020 zetten wij voort in de Begroting 2023-2026.

Financieel perspectief
In de commissievergadering van 14 juni 2022 schetste wethouder Ten Have drie scenario's waarlangs de Begroting 2023-2026 zich kan ontwikkelen:

1) De Begroting 2023-2026 is een voortzetting van de (meerjaren)Begroting 2022-2025 met weinig financiële afwijking. Er is daarbij geen sprake van grote financiële tekorten en er is weinig financiële ruimte voor nieuw - of intensivering van beleid.
2) We stevenen af op een fors (structureel) financieel tekort, waarbij aanvullende bezuinigingen noodzakelijk zijn. Dit scenario geeft aanleiding voor een raadsbespreking voorafgaand aan de begrotingsbehandeling.
3) De Begroting 2023-2026 en verdere jaren laat een stevige 'plus' zien, met name in het laatste begrotingsjaar. Hierbij ontstaat ruimte voor nieuwe voorstellen. Hierbij kan de gemeenteraad tijdens de begrotingsbehandeling voorstellen doen voor inzet van deze 'plus'.

Op 2 juni jl. ontvingen wij de Meicirculaire gemeentefonds 2022. Deze circulaire geeft een beeld van de groei van het gemeentefonds en de verdeling daarvan, gebaseerd op het regeerakkoord van het huidige kabinet. Deze inkomsten uit het gemeentefonds bepalen in hoge mate het financieel perspectief van onze gemeente.
De gevolgen van de Meicirculaire hebben wij verwerkt in het "Overzicht Meerjarenbeeld 2023-2026" dat als bijlage A bij deze brief gevoegd is. In dit overzicht staan daarnaast de overige relevante (financiële) ontwikkelingen die het financieel perspectief voor de Begroting 2023-2026 vormen. Op grond van het overzicht verwachten wij dat de Begroting 2023-2026 zich ontwikkelt langs scenario 1; hierbij is geen sprake van financiële tekorten en is er beperkte ruimte voor nieuw en/ of intensivering van beleid.

Dit is echter allerminst een statisch beeld. Naar aanleiding van de Rijksbegroting 2023 vinden weer aanpassingen op de omvang van het gemeentefonds plaats. Deze worden naar gemeenten gecommuniceerd in de September- en Decembercirculaire gemeentefonds. Wij houden er rekening mee dat vanwege de huidige budgettaire situatie van het Rijk de uitkering uit het gemeentefonds weer naar beneden wordt bijgesteld. Daarom is het nodig vooralsnog voorzichtig om te gaan met de huidige prognoses op basis van de Meicirculaire.

Daarnaast wordt de structurele ruimte voor nieuwe uitgaven bepaald door de financiële ruimte in het begrotingsjaar 2026. Veel bijstellingen in het gemeentefonds hebben namelijk een looptijd tot en met 2025; 2026 wordt daarom in gemeenteland al het 'ravijnjaar' genoemd. Financiële ruimte in tussenliggende jaren kan hoogstens incidenteel, dus voor eenmalige uitgaven, worden ingezet.

Zowel de gevolgen van de Meicirculaire (Algemene uitkering) als de overige relevante (financiële) ontwikkelingen lichten wij hieronder nader toe. Van enkele mutaties in bijlage A Overzicht Meerjarenbeeld 2023-2026 zijn de hogere kosten een doorwerking uit de Jaarrekening 2021. In de Jaarrekening 2021 worden deze onderwerpen nader toegelicht.

Algemene uitkering
Accres (t/m 2025)
De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de ARU direct invloed op de ontwikkeling van de algemene uitkering en daarmee op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toe- of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.
In deze circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de systematiek zoals deze is vastgesteld in het Coalitieakkoord en de daaruit volgende Startnota. Voor 2022 tot en met 2025 wordt de bestaande normeringssystematiek toegepast. Vanaf 2026 is het accres vastgezet op een plus van in totaal 1 miljard euro bovenop de stand Miljoenennota 2022. Over de 1 miljard euro vindt nog wel indexatie plaats voor de loon- en prijsontwikkeling.

Als gevolg hiervan is er voor alle jaren tot en met 2025 sprake van een jaar-op-jaar opwaartse bijstelling van het accres. In 2026 is er ten opzichte van het in de septembercirculaire opgenomen totaal cumulatief accres in dat jaar een stijging: zowel vanwege de plus van 1 miljard euro uit het Coalitieakkoord als vanwege de loon- en prijsbijstelling. Ten opzichte van 2025 is er in 2026 sprake van een neerwaartse bijstelling van het accres doordat het accres vanaf 2026 is vastgezet op een plus van 1 miljard euro ten opzichte van de stand bij Miljoenennota 2022.

Financieringssystematiek medeoverheden
Met de koepels wordt in een gezamenlijk proces met een onafhankelijk begeleider gewerkt om te komen tot een nieuwe financieringssystematiek voor 2026 en verder. Daarbij wordt ook gekeken naar de zorg die gemeenten en provincies ervaren over hun financiën in 2026 en verder. De opdracht is om te komen tot een analyse van de financiële gevolgen van het Coalitieakkoord voor gemeenten en provincies. Daarnaast zal naar oplossingen gezocht worden voor de korte en lange termijn. De Tweede Kamer zal voor de zomer worden geïnformeerd over de uitkomst en de vervolgstappen.

Herijking gemeentefonds:
De afgelopen jaren hebben de fondsbeheerders samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), gemeenten en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) gewerkt aan de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over de invoering van de nieuwe verdeling per 1 januari 2023. Gegeven de ontvangen adviezen van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de fondsbeheerders besloten het ingroeipad – het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien – te beperken tot 3 jaar. Het maximale effect is -/+ € 7,50 per inwoner in 2023 en -/+ € 15 per inwoner in 2024 en 2025. Daarmee komt het maximale effect op -/+ € 37,50 per inwoner in 2025. Voor onze gemeente geldt dat we er per inwoner € 9,48 op achteruit gaan. In 2023 ontvangen we dan ook een eenmalige suppletie van € 38.443. Deze effecten zijn verwerkt in onze raming van de Meicirculaire.

Opschalingskorting
Het kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode voor zowel gemeenten als provincies de oploop van de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 tot en met 2025. Voor 2022 was de oploop van de opschalingskorting voor gemeenten al geschrapt.

Rijksbijdrage kosten Jeugdzorg
Het kabinet stelt voor 2023 incidenteel € 1,454 miljard extra beschikbaar voor de jeugdzorg. Hierbij gaat het kabinet er vanuit dat gemeenten inzetten op besparingsmaatregelen voor een bedrag van € 374 miljoen op de jeugdzorguitgaven in 2023 (die ook onderdeel is van de reeks van de Commissie van Wijzen). Vanuit de € 1,454 miljard is, vooruitlopend op de nadere invulling van de hervormingsagenda, € 9 miljoen overgeheveld naar de begroting van het ministerie van VWS ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2023. De besteding van deze middelen vindt plaats in samenspraak met de VNG. Het overige deel (€ 1,445 miljard) is toegevoegd aan de algemene uitkering aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Voor onze gemeente gaat het om een bedrag van € 836.281. De uitgaven die hiertegenover staan, waren reeds in onze meerjarenraming verwerkt.

Daarnaast gaat het kabinet de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen verder in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd, die moet bestaan uit een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. Het kabinet zal bij het afsluiten van de Hervormingsagenda ook besluiten over de extra middelen voor 2024 en verder die aan gemeenten beschikbaar gesteld worden, waarbij het advies van de Commissie van Wijzen het uitgangspunt vormt.

In het Coalitieakkoord is daarnaast een extra besparing in het jeugddomein opgenomen met een omvang van € 100 miljoen in 2024, oplopend naar € 500 miljoen in 2025 en 2026, en structureel € 511 miljoen vanaf 2027. Het kabinet heeft besloten dat deze besparing een Rijksverantwoordelijkheid is. Het is aan het Rijk de besparing in te vullen met (wettelijke)

maatregelen waarvoor het Rijk aan zet is en die aanvullend zijn op de beoogde Hervormingsagenda. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden door middel van de invoering van een eigen bijdrage. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden. Uiteraard is het noodzakelijk - en gaat het kabinet hiervan uit - dat gemeenten hun medewerking verlenen bij de uitwerking en uitvoering van deze maatregelen.

Ten opzichte van de financiële ruimte die als gevolg van de effecten van de Meicirculaire ontstaat, wijzen wij op de volgende financiële ontwikkelingen aan de inkomsten – resp. de uitgavenkant.

Loonindexering personeelskosten

De huidige cao voor gemeenteambtenaren loopt tot 1 januari 2023, zodat per die datum een nieuwe afgesloten moet worden. In de meerjarenraming in de Begroting 2022 was het uitgangspunt een structurele jaarlijkse stijging van 1%.
Op basis van de eerste signalen richting de nieuwe cao en de meerjarige raming van de "Loonvoet sector overheid" is deze raming vermoedelijk te laag. In de Begroting 2023-2026 gaan wij daarom uit van een structurele jaarlijkse stijging van 2,5%.

Prijsontwikkeling

Voor de prijsontwikkeling hanteren wij, indien van toepassing, het Nationale consumentenprijsindex (cpi). In de Begroting 2022 was de cpi voor de jaren 2023 en verder geraamd op 1,7% per jaar. In de meicirculaire gemeentefonds 2022 is de cpi geraamd op 2,4% voor 2023 en 2024, 2,5% in 2025 en 2,0 % in de jaren erna. Deze percentages passen wij, tenzij sprake is van prijsafspraken, toe in de Begroting 2023.

Beleids- en beheerplannen onderhoud kapitaalgoederen

De Provincie Zuid-Holland heeft ons eerder al de optimalisatie van de gemeentelijke gebouwen en de beheerplannen als aandachtspunt meegegeven voor de Begroting 2022-2025.
In de Programmabegroting 2022-2025 staat daarom in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen dat de beheerplannen Wegen, het Groenbeleidsplan en de MJOP gemeentelijke gebouwen in 2022 geactualiseerd worden. Actualisatie van de Nota spelen, Keuzenotitie openbare verlichting en Beheerplan bruggen is voorzien in 2023.
Het beheerplan Wegen bieden wij u in het najaar aan ter vaststelling. Aangezien de gemeenteraad aan de hand van dit voorstel een keuze kan maken voor het gewenste niveau van beheer en onderhoud kunnen de exacte financiële consequenties niet verwerkt worden in de Begroting 2023. Indien noodzakelijk voegen we een separate begrotingswijziging bij het voorstel.
Voor de actualisatie van het Groenbeleidsplan hebben wij in 2021 een start gemaakt, maar de afronding vraagt nog tijd. Naar verwachting kunnen we dit eind 2022 de bestuurlijke route inbrengen.
Voor het Beheerplan gebouwen maken wij, evenals voor de Keuzenotitie openbare verlichting en de beheerplannen voor bebording en beschoeiingen, damwanden en kades, een aanvang in 2022, maar de bestuurlijke besluitvorming hierover zal pas plaatsvinden in 2023.

Belasting en leges

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. Deze zijn te onderscheiden in algemene belastingen (o.a. OZB), bestemmingsbelastingen (o.a. afvalstoffenheffing en de rioolheffing) en retributies ((rechten en leges).

Om over extra middelen te beschikken kan het gemeentebestuur een belastingverhoging doorvoeren. Voor de OZB-heffing is daar geen wettelijk plafond voor zodat er in theorie ruimte is voor een totale verhoging van de OZB-inkomsten. Midden-Delfland zit echter met de gemiddelde OZB-aanslag landelijk al aan de bovenkant.
In de Begroting 2022 heeft u ingestemd met het voorstel tot aanpassing van de systematiek voor berekening van de aanslag. Dit betekent dat de OZB-tarieven vanaf 2022 niet langer gefixeerd worden, maar aangepast worden aan de geraamde OZB-opbrengst. Hiermee kunnen fluctuaties op de gemeentebegroting én op de individuele OZB-aanslagen zoveel als mogelijk beperkt worden.

Conform het voorstel in de Begroting 2022 stellen wij voor de opbrengststijging van de OZB (exclusief stijging door areaaluitbreiding) te beperken tot 3% per jaar.

Voor de bestemmingsbelastingen en retributies geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Om die reden konden vorig jaar de tarieven voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing verlaagd worden met 4% respectievelijk 8%. Zoals wij destijds schreven in de raadsbrief Ontwikkeling tarieven OZB, Rioolheffing en afvalstoffenheffing kunnen deze gewijzigde tarieven bij ongewijzigd beleid dit gedurende de (begrotings)periode 2022-2025 gehandhaafd blijven. Vooralsnog zal dat ons voorstel worden in de Begroting 2023-2026.

In de Begroting 2022-2025 hebben we aangekondigd te onderzoeken of het invoeren van toeristenbelasting in Midden-Delfland een bijdrage kan leveren aan ons landschap. Zowel wat de naamsbekendheid als de bovengenoemde investeringen. Dit onderzoek hebben wij inmiddels afgerond met een positieve uitkomst. U ontvangt daarom later dit jaar van ons het voorstel tot invoering.

Arbeidsmarktontwikkeling & ambtelijke organisatie

Er is op dit moment sprake van een krapte op de arbeidsmarkt die sinds de jaren '70 niet meer gezien is. In een groot deel van het land is er sprake van een zeer krappe arbeidsmarkt en bijna alle beroepsgroepen kennen momenteel een vorm van krapte. De komende jaren neemt deze krapte niet af. Dit heeft en krijgt ook zijn weerslag op onze ambtelijke organisatie. We houden rekening met meer vacatures die langere tijd open staan en hogere kosten voor werving en selectie en eveneens voor opleiding en ontwikkeling. We zien aankomen dat we vaker beroep zullen moeten doen op inhuur ter overbrugging om de basisbezetting op orde te houden. Hierbij geldt het uitgangspunt dat kosten eerst gedekt worden vanuit vacaturegelden. Het verschil echter in kosten van externe inhuur en eigen inzet en de mate waarin we hierop mogelijk moeten inzetten, maakt dat we rekening houden met hogere kosten van inhuur. Daarnaast stellen we voor om meer eenmalige middelen in te zetten voor frictiekosten. Uitgangspunt daarbij is dat eenmalige kosten moeten leiden tot ontwikkeling of verbetering van de organisatie.

ICT, Informatiemanagement & beveiliging

Er komt een aantal forse ontwikkelingen op ons af dat financiële gevolgen heeft. Digitalisering van de dienstverlening aan burgers (e-formulieren, zaaksystemen, DigiD, koppeling met backoffice) en van de manier van werken: de papierstroom wordt steeds meer vervangen door digitale processen. Covid heeft dit versneld. Deze trend versterkt het plaats- en device-onafhankelijk werken. Daarnaast heeft ook de in werking getreden Wet Open Overheid (WOO) gevolgen voor de manier waarop (digitaal) wordt gecommuniceerd met inwoners en ondernemers.

Daarnaast is een grote ontwikkeling de toename van Software-as-a Service en cloud software (SaaS of 'versaasing'). Software vormt dan ook een steeds groter aandeel in de totale ICT-kosten. Deze versaasing brengt met zich mee dat huidige applicaties gemigreerd moeten worden naar de cloud. Dit vraagt tijdelijk dubbele kosten voor applicaties. Een periode moet de software zowel 'on premise' draaien als in de cloud ingericht zijn. Deze migraties vragen naast technische projectleiding vanuit leveranciers en ICT ook projectleiding vanuit de primaire processen. Dit is specifieke kennis die niet standaard aanwezig is. Hoewel dit per migratie incidentele kosten zijn, leidt dit de komende jaren tot extra kosten. De kosteneffecten van SAAS zijn verder dat technisch beheer, servers en storage 'verdwijnen' binnen de SaaS-proposities. Als gevolg daarvan stijgen de softwarekosten (structureel).

Tot slot is landelijk sprake van groei van het aantal functies op privacy en beveiliging als gevolg van de noodzakelijke aandacht daarvoor: privacy officer, securityspecialist, CIO/CISO, functionaris gegevensbeheer, etc. En ook zien we de opkomst van datafuncties en functies die bijdragen aan het stroomlijnen van informatieprocessen (in zowel de primaire processen als bedrijfsvoeringsbreed). Vanwege de impact en omvang van deze ontwikkelingen hebben wij u bij het voorstel voor de eerste Periodieke Begrotingswijziging aangeboden een informatieavond te organiseren om zowel informatiebeveiliging als informatiemanagement/-voorziening met u te bespreken. Dit is tijdens de commissievergadering van 14 juni 2022 toegezegd.

Omgevingswet

In de Begroting 2021-2024 heeft u vanaf 2023 een structureel budget van € 150.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van de Omgevingswet. Na een debat in de Eerste Kamer op 21 juni jl. blijkt echter dat vermoedelijk pas in oktober 2022 duidelijk wordt of de Omgevingswet werkelijk per 1 januari 2023 wordt ingevoerd. De Eerste Kamer stelde in het debat in meerderheid dat de Omgevingswet (nog) niet klaar is voor de praktijk.
Wij stellen voor het structurele budget in de Begroting 2023-2026 vooralsnog ongewijzigd in stand te houden. Zodra er meer duidelijkheid is over de structurele kosten en over de dekking van deze structurele kosten door het Rijk komen wij, indien nodig, met een voorstel tot aanpassing van dit budget.

Ontwikkeling reserves

De reserves houden we graag op niveau. Goed om op te merken is dat onze solvabiliteit zowel absoluut als relatief goed en gezond is. Daarbij maken we nog de kanttekening dat onze solvabiliteit in negatieve zin wordt beïnvloed door leningen die zijn aangetrokken ten behoeve van in erfpacht uitgegeven gronden. Hierbij zijn de erfpachtopbrengsten substantieel hoger dan de rentes op de aangetrokken leningen. Dit levert de gemeente ca. € 1,6 mln. additionele opbrengsten op. De aflossingen van de aangetrokken leningen zijn gekoppeld aan de duur van de erfpacht.

Wij sluiten het inzetten van incidentele middelen uit de reserves niet uit indien dit nodig is om onze structurele (financiële) positie te versterken. We zijn daarbij terughoudend en houden aandacht voor een voldoende omvang van het weerstandsvermogen. De reservemutaties (toevoegingen en onttrekkingen) presenteren wij uiteraard in de Begroting 2023.
Daarnaast bieden we u later dit jaar de Nota Reserves en Voorzieningen voor vaststelling aan. Het doel van deze nota is om het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen vast te leggen. Een tweede doel van de nota is een actuele en transparante weergave van de gemeentelijke reserves en voorzieningen.

Een overzicht van de ontwikkeling van de algemene reserve en de bestemmingsreserves in de jaren 2018 tot en met 2022 is in onderstaand overzicht weergegeven.

	2018	2019	2020	2021	2022 (Begroot)
Algemene reserve					
Beginsaldo	**€ 5.375.269**	**€ 7.352.685**	**€ 7.506.364**	**€ 8.378.571**	**€ 8.894.101**
Stortingen	€ 134.700	€ 2.455.168	€ 677.482	€ 2.192.663	€ 557.563
Onttrekkingen	€ 1.507.203	€ 2.224.292	€ 1.694.581	€ 3.055.600	€ 1.238.548
Eindsaldo voor resultaat	**€ 4.002.766**	**€ 7.583.561**	**€ 6.489.265**	**€ 7.515.634**	**€ 8.213.116**
Resultaat boekjaar	€ -209.067	€ -77.197	€ 1.889.306	€ 1.378.467	
Eindsaldo (31-12) na resultaat	**€ 3.793.699**	**€ 7.506.364**	**€ 8.378.571**	**€ 8.894.101**	**€ 8.213.116**
Bestemmingsreserve					
Beginsaldo	**€ 40.140.735**	**€ 39.695.822**	**€ 38.536.238**	**€ 37.711.700**	**€ 41.474.488**
Stortingen	€ 679.857	€ 7.217.364	€ 1.639.001	€ 6.429.191	€ 1.793.918,00
Onttrekkingen	€ 1.124.769	€ 8.376.949	€ 2.463.539	€ 2.666.403	€ 475.788,00
Eindsaldo (31-12)	**€ 39.695.823**	**€ 38.536.237**	**€ 37.711.700**	**€ 41.474.488**	**€ 42.792.618**

Tot slot
Met deze brief hebben wij u een eerste vooruitblik willen geven op de Begroting 2023-2026. Wij verwachten dat deze zich ontwikkelt langs scenario 1; hierbij is geen sprake van financiële tekorten en is er beperkte ruimte voor nieuw en/ of intensivering van beleid.

Wij stellen u daarbij voor om bij de Begroting 2023-2026 alleen de noodzakelijke en onvermijdelijke uitgavenstijgingen op te nemen en voor eventueel resterende structurele financiële ruimte verschillende voorstellen voor te leggen. U kunt dan als raad bij de begroting aangeven hoe prioriteiten moeten worden gesteld, waarna besluitvorming hierover na vaststelling van de Begroting 2023-2026 kan plaatsvinden. Daarmee stelt u dan voorshands een begroting met een positief saldo vast, vooralsnog ten gunste van de algemene reserve, waarna daarna bestemming uit de algemene reserve kan plaatsvinden voor structurele beleidsaanpassingen.

Mochten er voorafgaand aan de begroting nadere relevante mutaties in het geschetste meerjarenbeeld plaatsvinden zullen wij u daarover uiteraard informeren.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

Martien Born
Gemeentesecretaris

Arnoud Rodenburg
burgemeester